

ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN TERCİHLERİNİN ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ OKUL TÜRÜNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF LEISURE TIME PREFERENCES OF SECONDARY AND HIGH SCHOOL STUDENTS ACCORDING TO THE TYPE OF SCHOOL

Ahmet ŞAHİN¹

asahin@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Yapılan bu araştırmada Burdur il merkezinde bulunan ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman tercihlerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında ortaokul ve liselerde öğrenim gören toplam 200 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmanın veri toplama sürecinde Tel (2007) tarafından geliştirilen “Boş Zaman Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 22.0 programında frekans analizi ile ki-kare analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonunda ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin bazı serbest zaman aktivitelerinde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım tercihlerinin birbirinden farklı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, lise öğrencileri, serbest zaman

ABSTRACT

The current study aimed to compare the leisure time preferences of the students in secondary schools and high schools in the center of Burdur province. A total of 200 students in secondary and high schools in 2017-2018 academic year participated in the study. In the data collection process of the study, Leisure Time Questionnaire developed by Tel (2007) was practised. In the statistical analysis of the data gathered, SPSS 22.0 program was used for frequency analysis and chi-square analysis. At the end of the study, it was determined that the leisure time preferences of secondary and high school students differed in some leisure time activities. As a result, it is possible to utter that preferences of participation in leisure time activities of secondary school and high school students are different.

Key words: Students of Secondary school, high school, leisure time

GİRİŞ

Günümüzde insanların uzun çalışma saatleri ve yoğun iş temposu nedeniyle kendilerine zaman ayırma gereksinimleri daha fazla önem kazanmıştır. Bundan dolayı günümüz insanları açısından çalışma saatlerinin dışında kalan zaman diliminin değeri artmıştır (Özbal & Akyıldız 2013). Bu kapsamda söz konusu zamanın iyi değerlendirilmesi için boş zaman değerlendirmeye yönelik alanların oluşturulması ve boş zaman etkinliklerine katılımın artırılması için bazı düzenlemelerin yapılması oldukça önemlidir (Kılıç & Şener 2013).

İnsanların günlük yaşam içerisinde serbest zamanlarının artması nedeniyle dünyanın birçok ülkesinde boş zamanların değerlendirilmesi üzerinde yoğun olarak durulan bir konu haline gelmiştir. İnsanların her koşulda serbest zamanlarını iyi veya kötü kullanma olasılıkları bulunmaktadır. Serbest zamanların olumlu yönde kullanılması insanların kişisel ve toplumsal gelişimleri açısından yarar sağlarken, serbest zamanların olumsuz değerlendirilmesi insanlarda başıboşluk ve bunalım gibi sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Metin 2013).

İnsanların boş zamanlarını değerlendirmek için yöneldikleri aktiviteler rekreasyon olarak tanımlanmaktadır. Literatürde rekreasyon kavramına ilişkin olarak farklı yazarların farklı

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Burdur, Türkiye

tanımlar yaptığı görülmekte olup, tanımların ortak yönleri bulunduğu bilinmektedir. Atik'e (2013) göre, İnsanların dinlenme, eğlenme ve kendilerini yenilemek için katıldıkları etkinlikler "rekreasyon" olarak tanımlanmaktadır. Albayrak'a (2012) göre, insanların serbest zamanlarını değerlendirmek amacıyla buldukları ortamlardan ayrılarak, sosyalleşme, dinlenme, eğlenme, yeni arkadaşlarla tanışma ve beden sağlığını korumaya yönelik olarak katıldıkları etkinlikler "rekreasyon" olarak tanımlanmaktadır.

Son yıllarda öğrencilerin serbest zaman tercihlerinin ele alındığı çalışmaların ciddi bir artış gösterdiği görülmektedir. Literatürde yer alan çalışmalarda gerek ilköğretim gerekse de lise ve üniversite çağında bulunan öğrencilerin serbest zaman tercihlerinin bazı değişkenlere göre ele alındığı görülmektedir (Hekim ve ark., 2017; Hekim & Eraslan, 2015a; Hekim & Yüksel, 2015; Hekim & Eraslan, 2015b; Hekim & Eraslan, 2015c). Buna karşılık literatürde yer alan çalışmalarda eğitim kademesi değişkenine göre öğrencilerin serbest zaman tercihlerinin karşılaştırıldığı çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma Modeli

Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin karşılaştırılmasını amaçlayan bu çalışmada spor bilimleri alanında yaygın olarak kullanılan betimsel çalışma modellerinden tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Yapılan bu çalışmaya 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında ortaokul ve liselerde öğrenim gören toplam 200 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin seçiminde literatürde yaygın olarak kullanılan tesadüfî seçim yöntemi kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Yapılan bu çalışmada öğrencilerin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinin ve etkinliklere katılım sıklıklarının belirlenmesinde Tel (2007) tarafından geliştirilen "Boş Zaman Değerlendirme Anketi" kullanılmıştır. Boş zaman anketinde ankette boş zamanların değerlendirilme biçimleri ve boş zamanları değerlendirmeye etki eden unsurlara ilişkin ayrıntılı sorular ve bölümler bulunmaktadır. Yapılan bu çalışmaya ankette yer alan 15 madde dâhil edilmiştir. Ankette yer alan 15 maddeye öğrenciler tarafından verilen yanıtlar her zaman (1), sıklıkla (2), ara sıra (3), nadiren (4), hiçbir zaman (5) şeklinde derecelendirilmiştir (Tokgöz ve ark., 2015).

İstatistiksel Analiz

Yapılan bu çalışmada elde edilen verilerin analiz sürecinde SPSS 22.0 veri analiz programında frekans analizi ile ki-kare analizinden faydalanılmıştır.

BULGULAR**Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular**

Cinsiyet	N	%
Kadın	125	62,5
Erkek	75	37,5
Toplam	200	100,0
Okul türü		
Ortaokul	100	50,0
Lise	100	50,0
Toplam	200	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun kadın öğrencilerden meydana geldiği, bunun yanında ortaokul ve lise öğrencilerinin oransal dağılımlarının aynı olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Hiçbir şeyle uğraşmam, dinlenirim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	4	12	10,366	,035
	%	25,0	75,0		
Sıklıkla	N	8	17		
	%	32,0	68,0		
Ara Sıra	N	38	32		
	%	54,3	45,7		
Nadiren	N	25	27		
	%	48,1	51,9		
Hiçbir Zaman	N	20	11		
	%	64,5	35,5		
Toplam	N	95	99		
	%	49,0	51,0		

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Hiçbir şeyle uğraşmam, dinlenirim” seçeneğine verdikleri yanıtların lise öğrencileri lehine anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir ($p < 0.05$).

Tablo 3. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Kitap, gazete, dergi okurum” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	18	8	9,021	,061
	%	69,2	30,8		
Sıklıkla	N	21	21		
	%	50,0	50,0		
Ara Sıra	N	38	37		
	%	50,7	49,3		
Nadiren	N	18	23		
	%	43,9	56,1		
Hiçbir Zaman	N	3	11		
	%	21,4	78,6		
Toplam	N	98	100		
	%	49,5	50,5		

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında serbest zamanlarında “Kitap, gazete, dergi okurum” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>0.05).

Tablo 4. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Müzik dinlerim veya müzik aleti çalarım” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	25	26	9,530	,049
	%	49,0	51,0		
Sıklıkla	N	23	41		
	%	35,9	64,1		
Ara Sıra	N	24	19		
	%	55,8	44,2		
Nadiren	N	14	8		
	%	63,6	36,4		
Hiçbir Zaman	N	11	5		
	%	68,8	31,3		
Toplam	N	97	99		
	%	49,5	50,5		

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Müzik dinlerim veya müzik aleti çalarım” seçeneğine katılma sıklıklarının lise öğrencileri lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 5. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “TV, Video izlerim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	26	33	6,830	,145
	%	44,1	55,9		
Sıklıkla	N	32	36		
	%	47,1	52,9		
Ara Sıra	N	33	19		
	%	63,5	36,5		
Nadiren	N	9	9		
	%	50,0	50,0		
Hiçbir Zaman	N	0	2		
	%	0,0	100,0		
Toplam	N	100	99		
	%	50,3	49,7		

Tablo 5’te görüldüğü gibi ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “TV, Video izlerim” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 6. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Sinema veya tiyatroya giderim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	3	1	14,855	,011
	%	75,0	25,0		
Sıklıkla	N	5	6		
	%	45,5	54,5		
Ara Sıra	N	14	31		
	%	31,1	68,9		
Nadiren	N	28	34		
	%	45,2	54,8		
Hiçbir Zaman	N	48	27		
	%	64,0	36,0		
Toplam	N	0	1		
	%	0,0	100,0		

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Sinema veya tiyatroya giderim” seçeneğine katılma sıklıklarının ortaokul öğrencileri lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 7. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Çarşı, Pazar gezer, alışveriş yaparım” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	11	5	13,701	,008
	%	68,8	31,3		
Sıklıkla	N	11	19		
	%	36,7	63,3		
Ara Sıra	N	35	27		
	%	56,5	43,5		
Nadiren	N	20	39		
	%	33,9	66,1		
Hiçbir Zaman	N	18	10		
	%	64,3	35,7		
Toplam	N	95	100		
	%	48,7	51,3		

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Çarşı, Pazar gezer, alışveriş yaparım” seçeneğine katılma sıklıklarının ortaokul öğrencileri lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 8. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Spor yaparım, spor yarışmaları izlerim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	30	19	15,685	,003
	%	61,2	38,8		
Sıklıkla	N	8	29		
	%	21,6	78,4		
Ara Sıra	N	21	18		
	%	53,8	46,2		
Nadiren	N	19	20		
	%	48,7	51,3		
Hiçbir Zaman	N	20	14		
	%	58,8	41,2		
Toplam	N	98	100		
	%	49,5	50,5		

Tablo 8’de görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Spor yaparım, spor yarışmaları izlerim” seçeneğine katılma sıklıklarının ortaokul öğrencileri lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 9. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Sosyal ve kültürel faaliyetlere katılım” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	9	8	2,434	,656
	%	52,9	47,1		
Sıklıkla	N	12	17		
	%	41,4	58,6		
Ara Sıra	N	28	34		
	%	45,2	54,8		
Nadiren	N	30	23		
	%	56,6	43,4		
Hiçbir Zaman	N	18	17		
	%	51,4	48,6		
Toplam	N	97	99		
	%	49,5	50,5		

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Sosyal ve kültürel faaliyetlere katılım” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 10. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Ailem ile vakit geçiririm” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	50	27	15,438	,004
	%	64,9	35,1		
Sıklıkla	N	32	38		
	%	45,7	54,3		
Ara Sıra	N	11	18		
	%	37,9	62,1		
Nadiren	N	4	15		
	%	21,1	78,9		
Hiçbir Zaman	N	2	2		
	%	50,0	50,0		
Toplam	N	99	100		
	%	49,7	50,3		

Tablo 10’da görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Ailem ile vakit geçiririm” seçeneğine katılma sıklıklarının ortaokul öğrencileri lehine anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 11. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Komşulara veya akrabalarımın giderim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	16	8	7,418	,115
	%	66,7	33,3		
Sıklıkla	N	18	14		
	%	56,3	43,8		
Ara Sıra	N	32	33		
	%	49,2	50,8		
Nadiren	N	23	25		
	%	47,9	52,1		
Hiçbir Zaman	N	9	20		
	%	31,0	69,0		
Toplam	N	98	100		
	%	49,5	50,5		

Tablo 11’de görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Komşulara veya akrabalarımın giderim” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>0.05).

Tablo 12. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Arkadaşlarımla sohbet eder veya gezerim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	30	26	3,129	,536
	%	53,6	46,4		
Sıklıkla	N	28	33		
	%	45,9	54,1		
Ara Sıra	N	24	29		
	%	45,3	54,7		
Nadiren	N	13	11		
	%	54,2	45,8		
Hiçbir Zaman	N	4	1		
	%	80,0	20,0		
Toplam	N	99	100		
	%	49,7	50,3		

Tablo 12’de görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Komşulara veya akrabalarımın giderim” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>0.05).

Tablo 13. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Arkadaşlarıyla sohbet eder veya gezerim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	7	7	29,271	,001
	%	50,0	50,0		
Sıklıkla	N	4	20		
	%	16,7	83,3		
Ara Sıra	N	10	23		
	%	30,3	69,7		
Nadiren	N	16	21		
	%	43,2	56,8		
Hiçbir Zaman	N	59	26		
	%	69,4	30,6		
Toplam	N	96	97		
	%	49,7	50,3		

Tablo 13'te görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Arkadaşlarıyla sohbet eder veya gezerim” seçeneğine katılma sıklıklarının lise öğrencileri lehine anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 14. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Hobilerimle ilgilenirim” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	31	25	3,366	,499
	%	55,4	44,6		
Sıklıkla	N	22	30		
	%	42,3	57,7		
Ara Sıra	N	23	24		
	%	48,9	51,1		
Nadiren	N	13	15		
	%	46,4	53,6		
Hiçbir Zaman	N	8	4		
	%	66,7	33,3		
Toplam	N	97	98		
	%	49,7	50,3		

Tablo 14'te görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “Hobilerimle ilgilenirim” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>0.05).

Tablo 15. Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “İnternette vakit geçiririm (chat, oyun, hobi)” seçeneğine katılma sıklıklarının karşılaştırılması

Seçenek	N / %	Okul Türü		x ²	p
		Ortaokul	Lise		
Her Zaman	N	34	36	8,865	,065
	%	48,6	51,4		
Sıklıkla	N	16	28		
	%	36,4	63,6		
Ara Sıra	N	22	21		
	%	51,2	48,8		
Nadiren	N	11	11		
	%	50,0	50,0		
Hiçbir Zaman	N	14	4		
	%	77,8	22,2		
Toplam	N	97	100		
	%	49,2	50,8		

Tablo 15’te görüldüğü gibi öğrencilerin serbest zamanlarında “İnternette vakit geçiririm (chat, oyun, hobi)” seçeneğine katılma sıklıklarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>0.05).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada lise öğrencilerinin serbest zamanlarında “Hiçbir şeyle uğraşmam, dinlenirim”, “Müzik dinlerim veya müzik aleti çalarım”, “Arkadaşlarımla sohbet eder veya gezerim” seçeneklerine katılma sıklıklarının ortaokul öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Buna karşılık ortaokul öğrencilerinin serbest zamanlarında “Sinema veya tiyatroya giderim”, “Çarşı, Pazar gezer, alışveriş yaparım”, “Spor yaparım, spor yarışmaları izlerim” ve “Ailem ile vakit geçiririm” seçeneklerine katılma sıklıklarının lise öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer serbest zaman etkinliklerine katılım düzeylerinin ise öğrenim kademesi değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre hem ortaokul hem de lise öğrencilerinin serbest zamanlarını fiziksel açıdan pasif serbest zaman etkinlikleri ile değerlendirdikleri görülmektedir.

Hekim & Eraslan (2015) tarafından ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan benzer bir çalışmada öğrencilerin serbest zamanlarında sıklıkla tercih ettikleri aktivitelerin başında TV ve dibe izleme, aileleri ile vakit geçirme, müzik dinleme ve müzik aleti çalışma, hobileri ile ilgilenme, internette vakit geçirme ve arkadaşları ile sohbet etme/gezme gibi etkinliklerin geldiği tespit edilmiştir. Vural & Yılmaz (2018) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin incelenmesi amaçlanmış, araştırmada öğrencilerin en fazla tercih ettikleri serbest zaman etkinliklerinin başında açık mekân faaliyetlerinin, sportif etkinliklerin, kapalı alanlarda ise genellikle arkadaşları ile vakit geçirme etkinliğinin geldiği tespit edilmiştir. Tokgöz ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihleri incelenmiş, araştırmanın sonunda öğrencilerin en sık tercih ettikleri serbest zaman etkinliklerinin başında “hiçbir şeyle uğraşmama, dinlenme”, kitap, gazete, dergi okuma”, “müzik dinleme veya müzik aleti çalma”, “TV, video izleme”, sinema veya tiyatroya gitme”, “sosyal ve kültürel faaliyetlere katılma”, “aile ile vakit geçirme”, “komşulara veya akrabalara gitme”, “arkadaşları ile sohbet etme veya gezme”,

“kahvehane veya kafeteryaya gitme”, “hobileri ile ilgilenme” etkinliklerinin geldiği tespit edilmiştir. Güner (2015) tarafından yapılan araştırmada ise Türk gençliğinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerinin incelenmesi amaçlanmış, araştırmanın sonunda Türkiye’de gençlerin genel olarak pasif serbest zaman etkinlikleri olarak arkadaşları ile sohbet etme veya gezme, TV ve video izleme, gazete-dergi okuma ve internette vakit geçirme gibi aktivitelere yöneldikleri rapor edilmiştir. Bu çalışmalarda elde edilen bulguların genel olarak yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Sonuç olarak gerek bu araştırmada elde edilen bulgular gerekse de literatürde yer alan benzer çalışma bulguları ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zamanlarını genellikle fiziksel açıdan pasif etkinlikler ile değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin öğrenim kademesine göre serbest zaman etkinliklerinin bazı farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Bunun temelinde öğrencilerin eğitim kademelerine ve içinde buldukları yaş gruplarına göre serbest zaman etkinliklerine ayırabildikleri zaman diliminin ve serbest zaman etkinliklerinden beklentilerinin farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir.

KAYNAKLAR

- Albayrak, A. (2012). İstanbul’daki konaklama işletmelerinin rekreasyon faaliyetlerinin değerlendirilmesi. *Online Academic Journal of Information Technology*, 3(8), 43-58.
- Atik, M. (2013). *Rekreasyonel faaliyetlerin doğal çevreye etkilerinin belirlenmesinde yöntem yaklaşımları: Olimpos-Beydağları örneği*. II. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı, 31 Ekim – 3 Kasım 2013, Aydın, 371-382.
- Bell, S., L. Tyrvaenen, T. Sievanen, U. Pröbstl., & M. Simpson. (2007). Outdoor recreation and nature tourism: A European perspective. *Living Reviews in Landscape Research*. 2, 1-46.
- Güner, B. (2015). Türk gençliğinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri: Bir literatür taraması. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 12-19.
- Hekim, M., & Eraslan, M. (2015a). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi (Ağlasun Meslek Yüksekokulu örneği)*. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, 5-7 Kasım 2015 Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Hekim, M., & Eraslan, M. (2015b). *Ortaöğretim öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin göre incelenmesi (Burdur USO Anadolu Lisesi örneği)*. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, 5-7 Kasım 2015 Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Hekim, M., & Eraslan, M. (2015c). *Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi örneği)*. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, 5-7 Kasım 2015 Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Hekim, M., Tokgöz, M., & Yüksel, Y. (2017). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin fakülte türü değişkenine göre incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(3), 1-12.
- Hekim, M., & Yüksel, Y. (2015). *Kırsal kesimde yaşayan ortaokul öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin göre incelenmesi (Ağlasun İlçesi örneği)*. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, 5-7 Kasım 2015 Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon*. 6. Baskı. Ankara: Gazi kitabevi.
- Kılıç, M., & Şener, G. (2013). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımlarındaki sosyolojik etkenler ve yapısal kısıtlamalar. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(3), 220-227.

- Kuş Ş. C., Akten, S., & Erol, U.E. (2011). A Study to determine recreational participation tendency of the Eğirdir vocational school students. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1), 62-71.
- Metin, T.C. (2013). *Boş zaman sosyolojisi kapsamında toplumsallaşma ilişkileri ve boş zaman değerlendirme biçimlerinin geleceği*. II. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı, 31 Ekim – 3 Kasım 2013, Aydın, 541-553.
- Özbal, A.F., & Akyıldız, M. (2013). *Hibrid kimlik, üst gerçeklik ve geçirgenlik: postmodern boş zamana yönelik kuramsal bir yaklaşım*. II. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı, 31 Ekim – 3 Kasım 2013, Aydın, 181-195.
- Tel, M. (2007). *Öğretim üyelerinin boş zaman etkinlikleri üzerine sosyolojik bir araştırma: Doğu Anadolu örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Tokgöz, M., Demiroğlu, B., & Aslan, Y. (2015). Ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 29-44.
- Türkmen, M., Kul, M., Genç, E., & Sarıkabak, M. (2013). Konaklama işletmesi yöneticilerinin rekreasyon algı ve tutumlarının değerlendirilmesi: Batı Karadeniz Bölgesi örneği. *Electronic Turkish Studies*, 8(8), 2139-2152.
- Vural, H., & Yılmaz, S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin mekâna bağlı serbest zaman aktivite tercihleri ve rekreasyonel eğilimleri. *Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi*, 5(4), 424–432.

EXTENDED ABSTRACT

People participate in activities in city or rural areas in different periods and at different times to have a rest in their leisure time, to move away from their living spaces, to do and see the sights, to spend time together, to feel different excitement, to experience different lives, with the aim of health and change to move or rest indoor or outdoor areas. Recreation is a concept that expresses these activities that people do in their leisure time. It is related with the activities people participate in their leisure time except for the working hours. In the definition of leisure time activities, it is stated that people have different and various activities in different areas during their daily, weekend, annual leave and longer holidays and in the days proceeding retirement. The activities gain importance in parallel with the different desires and goals of people (Karaküçük, 2008).

People feel happy to have rest and spend time with people they love outside of their business life. Therefore, the time outside of business life is very important for people. Especially desire of people living in big cities to escape from the crowded city life has led them to head towards recreation activities (Kuş et al. 2011). The concept of recreation has developed in parallel with the increase in leisure time in developing and developing countries. Participation in recreation activities is done for specific purposes in the same manner, business life is done for a purpose. People's participation in recreation activities means that they reward themselves in times outside of working. Nowadays, people have the opportunity to evaluate public holidays and other leisure time in an easy way. Also in many countries, recreation activities have become a part of daily life, people have started to see recreation activities as a means to get rid of the pressures caused by social reasons (Türkmen et al. 2013).

There are many factors affecting people's participation in recreational activities. The main factor is social characteristics of people. These factors include the aging characteristics of the

society (some communities live longer), the desire to have children in advanced ages, low birth rates, the width characteristics of houses, increases in ethnic differences as a result of migration, settlement of young people from rural areas to urban areas, reduction of rural population, increasing and decreasing population characteristics in various countries. These differences result in differences in the way leisure time and recreation activities are implemented. For example, older people cannot participate in any recreational activity due to their physical disability, while less elderly people can participate in recreational activities for many years. The changes in traditional home type can also be thought as factors affecting recreation. For example, families located outside of recreation areas have lower recreation standards. People who have children in late ages have the opportunity to travel longer (eg nature tourism) and spend more holidays until they have children (Bell et al. 2007).

The studies on youth issues are also known to increase in Turkey in recent years as well as all over the world. In the literature, it is observed that many problems of young people are handled and the studies on the ways of evaluating leisure time of young people have also increased. As known, the efficient evaluation of young people's leisure time has an important place in terms of both their physical and mental health. In this context, it is a socially important issue to take necessary measures in order to evaluate the leisure time of the young people with beneficial and useful activities. In order to be able to evaluate the leisure time activities of young people, it is necessary to know the factors influencing the participation of young people, the factors affecting their participation in the leisure time activities and the factors determining their leisure time preferences (Güner, 2015). In this context, it was aimed to examine the leisure time preferences of secondary and high school students, as well as the differences among the leisure time preferences of the students according to variable of grade.

A total of 200 students took part in secondary and high schools in the city centre of Burdur province in the 2017-2018 academic year. The Leisure Time Evaluation Questionnaire developed by Tel (2007) was utilized to determine the leisure time activities and the frequency of participation of the students who participated in the study. The questionnaire contains detailed questions and chapters on the ways leisure time is evaluated and the factors affecting leisure time. 11 items were included to this questionnaire in the study. In the questions included in the questionnaire, students are graded as always (1), often (2), occasionally (3), rarely (4), never (5) (Tokgöz et al., 2015). Frequency and chi-square analyzes were used in SPSS 22.0 data analysis program to compare leisure time preferences of students.

At the end of the study, in the leisure time of secondary and high school students. the answers to the questions of "I do nothing, I have rest", "I listen to music or play music instruments", "I go to cinema or theater", "I visit the market, bazaar, I do the shopping", "I do sports, I watch sports competitions", "I spend time with my family" and "I go to the coffeehouse or cafeteria" were found to have statistically significant differences. In other words, it was found that the frequency of participation of the students in the leisure time activities showed a significant difference according to the education level ($p < 0.05$). In other words, it was found that the frequency of participation of the students in the leisure time activities showed a significant difference according to the education level ($p < 0.05$). As a response to the findings above, the answers to the questions of "I read books, newspapers, magazines", "I watch TV, videos", "I participate in social and cultural activities", "I go to my neighbors or relatives", "I am interested in my hobbies", "I chat with my friends and walk around" and "I spend time on the internet (chat, game, hobby) did not show a significant difference according to the variable of

Ahmet Şahin

Ortaokul Ve Lise Öğrencilerinin Serbest Zaman Tercihlerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Karşılaştırılması

Comparison Of Leisure Time Preferences Of Secondary And High School Students According To The Type Of School

education level ($p > 0.05$). As a result, it was found that the majority of the activities of the secondary and high school students who were included in the study in their leisure time differed according to the variable of the education level. It is possible to think that the result lies in the difference between the time spend on and expectation of the leisure time activities of the students according to the education level of students.